

Akademikerne

Vår ref: TEA 5. januar 2017

Høring – Nye kapitalkrav for pensjonskasser

Innledning

Det vises til høring om nye kapitalkrav for pensjonskasser. Finansdepartementet ber i høringen om høringsinstansenes vurdering av behovet for nye og mer betryggende kapitalkrav for pensjonskasser, og hvordan slike krav bør utformes. Som grunnlag for høringen har Finanstilsynet utarbeidet et høringsnotat med utkast til nye kapitalkrav for pensjonskasser, der nye kapitalkrav er utformet som en forenklet versjon av Solvens II-kravet som gjelder for forsikringsforetak fra 2016.

Tekna støtter at det skal være betryggende kapitalkrav for pensjonskasser. Det er viktig å sikre pensjonskassenes pensjonsforpliktelser slik at pensjonsmottakerne har trygghet for fremtidige utbetalinger. Det er på den annen side vesentlig at kapitalkravet er godt begrunnet. Dersom kapitalkravet blir strengere enn nødvendig vil det ha negative konsekvenser i form av for høy kapitalbinding og/eller en ikke hensiktsmessig kapitalforvaltning og forventet lavere pensjonsutbetalinger. Tekna er på denne bakgrunn negativ til det foreliggende forslaget til nytt regelverk som vi mener går for langt i skjerpene retning. Våre vurderinger til grunn for dette synspunktet er nærmere redegjort for nedenfor.

Teknas vurdering

Livsforsikringsforetak er underlagt Solvens II, som er et felles europeisk regelverk. Når det gjelder pensjonskasser har det ikke kommet tilsvarende felleseuropeiske kapitalkrav. Det fremgår av høringsnotatet at det heller ikke vil innføres nye felleseuropeiske kapitalkrav for pensjonskasser i løpet av de nærmeste årene. Det betyr at det ikke må gjøres endringer i dagens regelverk for pensjonskassene og at eventuelle endringer med sikte på å gjøre gjeldende kapitalkrav strengere kan underlegges en konkret nasjonal vurdering.

Etter vår vurdering må det avgjørende være å gi pensjonskassene et kapitaldekningsregelverk som er tilstrekkelig for å sikre pensjonsforpliktelsene samtidig som det gir pensjonskassene gode rammevilkår som muliggjør en hensiktsmessig kapitalforvaltning.

Vi kan ikke se at balansegangen mellom tilstrekkelig sikringskapital og gode driftsmessige betingelser er problematisert i høringsnotatet. I notatet pekes det riktig nok på at skjerpede kapitalkrav vil få pensjonskassene til å redusere risikoen, noe som kan svekke avkastningsmulighetene på sikt. Og videre, at hoveddelen av kapitaltilførselen i pensjonskassene antakelig vil komme fra arbeidsgiver og at dette kan ha negative effekter for disse foretakene. Det nevnes også at det kan oppstå likviditetsutfordringer for kommuner som må skyte inn kapital til kommunale pensjonskasser.

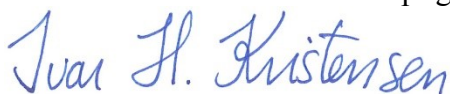
Vi savner imidlertid en begrunnelse for at dagens regelverk bør avløses av det foreslåtte regelverket som kjennetegnes med absolutt krav til utnyttelse av bufferkapital som skal gjelde til enhver tid. At Finanstilsynet mener gjeldende solvensmargin er for svakt i en situasjon med lave renter betyr ikke at en må skjerpe dagens krav vesentlig og på den foreslåtte måten.

Tekna åpner for at det kan være grunnlag for et strengere krav enn dagens regelverk innebærer, men mener et eventuelt strengere krav ikke bør gjelde absolutt og til enhver tid. Det er viktig at pensjonskassene får mulighet til å investere med vesentlig eksponering mot aksjer. Med langsiktig horisont som for pensjonssparing er det bred enighet om at høy aksjeandel gir forventet høyere avkastning og dermed høyere pensjoner og/eller lavere pensjonspremier. Det nevnes i denne sammenheng at et offentlig utvalg nettopp har anbefalt å øke aksjeandelen i Statens pensjonsfond utland til 70 pst. (NOU 2016: 20).

Med aksjeeksponering kan det oppstå kortsiktige svingninger i porteføljen markedsverdi. Ved et fall i aksjemarkedet bør det være mulig for en pensjonskasse å være med på en senere oppgang. I så fall må aksjeandelen opprettholdes etter fall i markedet. Absolutte krav kan gjøre dette vanskelig å dermed virke mot sin hensikt i et lengre perspektiv.

Vi ønsker avslutningsvis å vise til en rapport fra Samfunnsøkonomisk analyse (Rapport nr.44-2016) der det er sett nærmere på konsekvenser av strengere kapitalregelverk for pensjonskasser. I rapporten beregnes det et samfunnsøkonomisk tap fra konsekvensene etter tilpasning til et strengere regelverk. Det argumenteres også for at det er vanskelig å se at gevinstene ved reguleringen kan oppveie tapet som oppstår fra konsekvensene.

Men vennlig hilsen
Tekna – Teknisk-naturvitenskaplig forening

Ivar H. Kristensen
Generalsekretær Tekna